

De Achterhoek

In de Gelderse Achterhoek volgen we in grote lijnen het stroomgebied van de Berkel. Voor het transport tussen Duitsland en Zutphen heeft de Berkelzomp vroeger een belangrijke rol gespeeld. In vier plaatsen aan de Berkel verzorgen vrijwilligers van de Stichting De Berkelzomp nu voor mooie toeristische vaartochtjes.

TEKST & FOTO'S ROB EN ELZE KLUTE

REKKEN EN ZWILLBROCKER VENN

Nostalgie en natuur

Op weg naar Eibergen komen we door het dorpje Rekken en zien een bord met de naam museum Sfeer van Weleer. Dat triggert ons en dus trappen we op de rem. Dit privé-museum is ondergebracht in een boerenschuur uit 1860. Eigenaar Ineke van der Werf vertelt honderduit over de unieke stukken uit het boerenleven, maar ook over de deftige lui van weleer. We halen ons hart op aan allerlei nostalgische herin-

neringen die ons terugbrengen in de tijd en blijven lang rondsnuffelen. We maken een uitstapje direct over de Duitse grens naar het natuurgebied Zwillbrocker Venn. Hier broedt jaarlijks een groep flamingo's. De roze langpotige vogels zijn er meestal vanaf maart tot juli en na een succesvol broedsel zelfs tot in september. Rond het water staan drie observatiehutten van waaruit we ze op afstand kunnen spotten. Het is en blijft bijzonder om deze exotische vogels zo dicht bij huis in het wild te kunnen zien.

EIBERGEN

Varen door idyllisch landschap

In Eibergen ontmoeten we de schippers Bertil van Lith en Hennie Alferink die op de zomp De Snippe varen. Vandaag varen zij met toeristen door het idyllische landschap naar de Mallumsche Molen en zelfs

door de sluis. Op de aanlegsteiger in de oude Berkelhaven staat een replica van een hijskraan die werd gebruikt om de zompen te laden en te lossen voor het vervoer van onder andere kalk, zilverzand, aardewerk en jenever. Wij fietsen met de zomp mee over het jaagpad en de talrijke bruggetjes tot de Mallumsche Molen. Deze molen was een dwang- of banmolen, wat betekent dat de boeren uit de omgeving verplicht waren daar hun graan te laten malen.

Hier wordt de zomp geschut in een sluis uit 1424 met een verval van twee meter. In tien minuten tijd wordt 250 duizend liter water verplaatst. Dat schutten is altijd leuk om naar te kijken. Schipper Henk Wielens is vandaag sluiswachter van dienst en hengelt met een klompje wat extra geld binnen.

HAARLO EN BORCULO

Brandweer en suikerpot

In Haarlo staat verscholen tussen statige eikenbomen het rijksmonument de Kluntjespot. Het is de bijnaam voor de kleine achtkantige Oude Kerk, afgeleid van een suikerpot uit grootmoeders tijd, die ongetwijfeld in het museum Sfeer van Weleer te vinden was geweest. We treffen in Borculo de berkel-schippers Jan Ordelmans en Ben Tannemaat, die trots het vlaggenschip De Jappe showen. De Jappe is de eerste berkelzomp die volgens originele tekening is gebouwd en in 1989 te water is gelaten. Deze zomp is afwijkend van de andere, omdat hij een kajuit heeft. We wandelen door Borculo over het historische pleintje op Het Eiland met de oude bistro de Olliemölle, waar we heer-

lijk in het zonnetje een kop koffie ons goed laten smaken. Bij de oude schutsluis, een van de overblijfselen van de voorbije scheepvaart op de Berkel, staat het beeld van de beroepsberkelschipper Willem Keizer.

Iets verderop staat het markante Spuythuys uit de zestiende eeuw. Het historisch brandweermateriaal is ondergebracht in het Brandweermuseum. Liefhebbers kunnen een rondrit boeken met een antieke brandweerauto.

BORCULO EN RUURLO De verkeerde afslag

Als we vanaf camping Klein Haneveld linksaf de middeleeuwse Hessenweg op fietsen, staan we met een paar minuten al voor de authentieke museumboerderij De Lebbenbrugge. Op het erf zien we nog twee mooie hooimijten, een hoefstal, een rosmolen en de oude

bakoven. De omgeving rond deze museumboerderij is gekozen tot mooiste plekje van Gelderland 2020. De boerderij is het start- en eindpunt van de Eerste Berkel-landse Kunstwandeleroute. De drie kilometer lange gemarkeerde route gaat door het bos en met een trek-pontje steken we de Slinge over. Drieëndertig kunstenaars laten hier tot eind september hun creativiteit zien.

Als je veel reist, neem je wel eens de verkeerde afslag. Niet leuk, maar dat is nou juist wel de bedoeling in het onlangs gerestaureerde doolhof in Ruurlo, met een lengte van 1.180 meter een van de grootste van Europa. De brede paden stammen nog uit de tijd dat de dames hoepelrokken droegen. Het doolhof is gemaakt door de Franse tuinarchitect Daniël Marot, die ook de tuinen van 't Loo heeft ontworpen.

DE OMGEVING ROND DE **MUSEUMBOERDERIJ DE LEBBENBRUGGE** IS GEKOZEN TOT **MOOISTE PLEKJE VAN GELDERLAND 2020**

VORDEN

Langs acht kastelen

We zijn neergestreken op een fraaie camping op het landgoed Hackfort. We gaan de Achtkastelenroute fietsen. Deze tocht, de oudste bewegwijzerde fietsroute van Nederland, is 34 kilometer lang en nog net te doen op onze mountainbikes. De kastelen zijn bijna allemaal in particulier bezit en zijn dus niet van binnen te bewonderen, maar hun ligging is zo mooi en afwisselend, dat we dat geen probleem vinden. Vooral de lange bomenlanen zijn prachtig en in de kasteeltuinen de rododendrons die volop bloeien. Als we het pad om kasteel Hackfort volgen, komen we langs het koetshuis, de moestuin en de watermolen en ten slotte op het gezellige terras van de Keuken van Hackfort met een diversiteit aan streekproducten op de kaart.

Er is een brochure bij het VVV te krijgen met daarin de route en bijzonderheden van de kastelen. Of je laat de verhalen vertellen door een Vordense troubadour via de app Vorden vertelt.

Aan het einde van onze fietstocht maken we op advies van de campingeigenaar nog even een ommeetje naar chocolaterie Magdalena, waar we de verbrande calorieën kunnen compenseren.

📍 Camperen langs de Berkel

ZWIEP, DE LOCHEMSE- EN DE KALEMBERG Feeën en heksen

De volgende dag staat in het teken van de witte wieven. Wij weten niet beter dan dat het mistflarden zijn, die in de ochtend boven heide of moerasgronden hangen, maar in de Achterhoek denkt men daar kennelijk anders over. Zijn het goedaardige feeën of juist de geesten van spoken en heksen. In het dorpje Zwiep laat men daar geen misverstand over bestaan. Op het terras van uitspanning de Witte Wieven genieten we tussen de geesten en uit hout gesneden heksen van koek'n uut de pan.

We maken met de camper een prachtige rit over de Lochemse- en de Kalenberg. Het afwisselende coulisselandschap met een grote diversiteit aan bosgebieden geeft de streek een uniek karakter. We wandelen naar de Witte Wievenkoele, een diepe kuil waar men vroeger in de nachtelijke uren witte wieven tegen het lijf kon lopen. Tot slot rijden we door het villapark Berkeloord in Lochem met schitterende landhuizen in late Jugendstil van de architecten Berlage en Hellendoorn. Van deze wijk is het beschermde stadsgezicht goed bewaard gebleven.

OP HET TERRAS VAN
UITSPANNING DE
WITTE WIEVEN
GENIETEN WE TUSSEN
DE GEESTEN EN UIT
HOUT GESNEDEN
HEKSEN VAN KOEK'N
UUT DE PAN

Berkelland

De rivier de Berkel ontspringt in het Duitse Billerbeck, zo'n veertig kilometer over de grens. Vandaar stroomt de Berkel langs enkele leuke Duitse stadjes naar de Achterhoek. In Nederland passeert de Berkel pittoreske plaatsen als Eibergen, Borculo, Lochem en Almen, om bij Zutphen in de IJssel uit te monden. In diverse plaatsen staat aan het water het beeld Die Badende van de Duitse kunstenaar Winfried Nimpfius: een opvallende, dikke dame in een rood badpak, klaar om een duik te nemen.

Overnachten

Camperplaats Zwillbrocker Venn, Vreden (D)	66134
SVR Camping Veldzicht, Haarlo	10417
Camping Klein Haneveld, Borculo	98451
Camping 't Uitzicht, Vorden	94981

De sitecodes verwijzen naar locaties op Campercontact.com.

Websites

www.achterhoek.nl
www.sfeervanweleer.nl
www.stichtingberkelzomp.nl
www.ineibergen.nl
www.kunstkringbart.com
www.gpsfietsroutesnederland.nl > Gelderland > Achtkastelenroute

Meer tips voor trips?

Ga naar www.nkc.nl/ inspiratie.

